

Brüsszel, 2023. március 27.
(OR. en)

7808/23

Intézményközi referenciaszámok:
2021/0424(COD)
2021/0425(COD)

ENER 155
ENV 304
CLIMA 158
IND 147
RECH 111
COMPET 264
ECOFIN 281
CODEC 475

FELJEGYZÉS

Küldi:	az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész)
Címzett:	a Tanács
Biz. dok. sz.:	15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1 15096/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1
Tárgy:	Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a megújuló gázok és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacára vonatkozó közös szabályokról (átdolgozás) Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a megújuló gázok, a földgáz és a hidrogén belső piacairól (átdolgozás) – Általános megközelítés

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2021. december 15-én – a gázpiacok dekarbonizációjára, a hidrogén alkalmazásának előmozdítására és a metánkibocsátás csökkentésére irányuló új uniós keretként – javaslatot nyújtott be a megújuló gázok és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacaira vonatkozó közös szabályokról szóló irányelvre, illetve a megújuló gázok, a földgáz és a hidrogén belső piacairól szóló rendeletre (azaz a „gázpiaci csomagra”) vonatkozóan.

2. A hidrogénről és a gázpiacok dekarbonizációjáról szóló csomag célja, hogy lehetővé tegye a földgázfogyasztás dekarbonizációját, és létrehozza a külön hidrogéninfrastruktúra és -piacok szabályozási keretét, valamint bevezesse az integrált hálózattervezést. Emellett szabályokat állapít meg a fogyasztók számára, és megerősíti az ellátás biztonságát is.

II. A JELENLEGI HELYZET

1. A javaslatokról a cseh elnökség 2022 júliusában, az energetikai munkacsoportban tárgyalásokat kezdett, amelyeket 2023 első negyedévében a svéd elnökség folytatott. E megbeszélések alapján az elnökség a rendeletre és az irányelvre vonatkozóan hét módosítást nyújtott be.
2. A javaslatokat megvitatták a TTE Tanács (Energia) 2022. október 25-i luxembourgi ülésén is, amelynek során elsősorban a hidrogénpiacokra, továbbá a hidrogénre, a megújuló és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázokra vonatkozó díjkezdvezményekre és a hidrogén földgázrendszerbe történő betáplálására összpontosítottak. A miniszterek politikai iránymutatást adtak az elnökségnek, és meghatározták a további munka irányát.
3. A 7556/23 és a 7557/23 dokumentumban foglalt jelenlegi hetedik módosítás hivatott alapul szolgálni az általános megközelítés kialakításához. Az új szövegrészeket **félkövér** betűtípus, a törölt szövegrészeket pedig [...] jelzi.

III. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EGYÉB UNIÓS SZERVEK KERETÉBEN FOLYTATOTT MUNKA

1. Az Európai Parlamentben az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság (ITRE) vezeti a két javaslatról folyó tárgyalásokat. A rendelet előadója Jerzy Buzek (EPP, Lengyelország), az irányelv pedig Jens Geier (S&D, Németország) európai parlamenti képviselők. A Parlament 2023. február 16-án mindkét jelentést elfogadta.
2. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2022. május 19-én, a Régiók Európai Bizottsága pedig 2022. október 12-én nyilvánított véleményt a javaslatról.

IV. AZ ELNÖKSÉGI KOMPROMISSZUMOS SZÖVEG FŐ ELEMEI

1. A tagállamok támogatták azt, ahogyan a TTE Tanács irányadó vitájának és az energetikai munkacsoport keretében folytatott megbeszéléseknek az eredményei beépítésre kerültek a két javaslat hét módosításával kapcsolatos munka folyamán.
2. A leginkább említésre méltó változások a következőképpen foglalhatók össze:

A rendeletet illetően:

- a) A piaci elveken belül a 3. cikk kiegészült annak pontosításával, hogy az egyazon betáplálási-kiadási rendszerben működő vállalkozások a gázkereskedelmet le tudják majd bonyolítani akár a virtuális kereskedelmi ponton, akár fizikailag a rendszerösszekötési pontokon.
- b) Az 5. cikk (6) bekezdésében, a 7. cikk (7) bekezdésében, valamint a (70a) preambulumbekkezdésben beillesztésre került egy új, kivételt tartalmazó rendelkezés, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy arányos intézkedéseket hozzanak abból a célból, hogy az Oroszországi Föderációból és Belarusból történő szállítások tekintetében ideiglenesen korlátozzák a betáplálási pontokon és az LNG-terminálokon rendelkezésre álló kapacitásra vonatkozó, egyetlen rendszerhasználó általi előzetes ajánlattételt.
- c) A szállításrendszer-üzemeltetők tanúsítását illetően egy, a gáztárolásról szóló, 2022. júniusban elfogadott rendeletből átvett szövegrész itt az új 13b. cikkben került beillesztésre. E kiegészítéssel összefüggésben a 15. cikk is kibővült egy új (3) bekezdéssel, mégpedig egy olyan 100 %-os kedvezményre vonatkozóan, amely a kapacitásalapú szállítási és elosztási díjakra a föld alatti gáztárolók és LNG-létesítmények esetében alkalmazható.
- d) A 16. cikk a díjkedvezmény mértéke tekintetében megkülönbözteti egymástól a megújuló és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázokat: az előbbiekre 100%, az utóbbiakra pedig 75% alkalmazandó. Beillesztésre került az a lehetőség, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák a kedvezményeket vagy alacsonyabb szintű kedvezményt alkalmaznak, tükrözve azon tagállamok aggályait, amelyek energiaszerkezetén belül magas vagy várhatóan magas lesz a megújuló/alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok részaránya, vagy amelyeknek aggályaik lehetnek a határokon átnyúló áramlásokra gyakorolt lehetséges hatással kapcsolatban.

- e) A földgáz-rendszerben lévő gáz minőségének a határokon átnyúló koordinációjáról szóló 19. cikk rendelkezései immár csak abban az esetben alkalmazandók a földgázrendszerbe történő hidrogénbetáplálásra, ha a betáplált hidrogéntartalom nem haladja meg a 2 térfogatszázalékot. A határokon átnyúló áramlásoknak a földgázrendszerbe való hidrogénbetáplálás eltérései miatti korlátozásával kapcsolatos esetleges konfliktusok rendezése céljából a konfliktusban részes nemzeti szabályozó hatóságoknak rendelkezésére fog állni a közös koordinált határozatok meghozatalának a lehetősége. Ez a megoldás tükrözi azt, hogy több tagállam szkeptikus a betáplálással kapcsolatban, ugyanakkor továbbra is biztosítja a határokon átnyúló gázáramlások akadálytalanságát. A rendelet célja a harmonizált uniós megközelítés fenntartása a gázminőséggel – többek között az oxigéntartalommal és a betáplálással – kapcsolatban.
- f) A biometánra vonatkozó közös előírásokról szóló 20b. cikkben pontosításra került a cikk hatálya.
- g) Az (energiaellátás biztonságáról szóló rendelet módosításairól szóló) 67. cikkben több rendelkezés törlésre került a szövegből az elavultsága miatt. Ezek a rendelkezések az energiaválság előtről származnak, és azóta a helyükbe lépett egyrészt a szolidaritásnak a gázbeszerzések jobb koordinálása, a határokon átnyúló gázcsere és a megbízható ár-referenciaértékek révén történő fokozásáról szóló, vészhelyzeti intézkedésként elfogadott tanácsi rendelet, másrészt a Bizottságnak a gázbeszerzési platformmal kapcsolatos munkája. Sok delegáció úgy vélte továbbá, hogy mivel a válság még tart, nem érkezett el a pillanat az energiaellátás biztonságáról szóló jogszabályok részletes módosításai kapcsán való továbblépésre.

Az irányelvet illetően:

- a) A (35a) és (36a) preambulumbekzdés további pontosításokat tartalmaz a (a megújuló energiaforrásokról szóló irányelv szerinti) megújulóenergia-közösségek és a (földgázirányelv szerinti) helyi energiaközösségek közötti hasonlóságokra és különbségekre vonatkozóan.
- b) A (70) preambulumbekzdés szövege pontosításra került annak biztosítása érdekében, hogy a hidrogénre vonatkozó, a 63. cikkben foglalt szétválasztási rendelkezések ne vonják magukkal az irányítás funkcionális szétválasztását, illetve az ügyvezetés vagy a személyzet elkülönítését, és így teljes mértékben fenntarthatóak legyenek a hálózatüzemeltetők közötti – például közös szolgáltatásokban és irányítási struktúrákban testet öltő – szinergiák.
- c) A 2. cikkben foglalt fogalommeghatározásokat illetően:
 - A tagállamok azon aggályára reagálva, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású anyagoknak a 10–12. pontban foglalt fogalommeghatározásai pontosításra szorulnak a 70%-os üvegházhatásúgáz-kibocsátási küszöbértéket illetően, ezek kiegészültek egy, a (megújuló energiaforrásokról szóló irányelv szerinti) fosszilisüzemanyag-komparátorra való utalással.
 - Jelentősen módosult a betáplálási-kiadási rendszer 53. pontban foglalt fogalommeghatározása annak érdekében, hogy egyértelműbbé váljanak a termelőlétesítményekre való belépéssel, valamint az átvitelirendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők szerepével kapcsolatos szempontok.
- d) A szöveg kiegészült az új 4a. cikkel, amely választ jelent az árképzésbe földgázválság esetén történő állami beavatkozással kapcsolatos tagállami kérésekre.
- e) A 8. cikk kiegészült annak pontosításával, hogy a tagállamok a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázokra vonatkozó tanúsítás feltételeként kötelezni fogják a gazdasági szereplőket bizonyos, a megújuló energiaforrásokról szóló irányelvben meghatározott fenntarthatósági és üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumok teljesítésére.

f) Ami a fogyasztóvédelmi rendelkezéseket illeti:

- A 11. cikk egyértelművé tette, hogy csomagajánlatok esetében a felhasználók számára lehetővé kell tenni azt, hogy egy szerződés egy-egy szolgáltatását külön-külön is megszüntethessék, valamint azt, hogy gázellátási szerződésüket rövid időn belül felmondják.
- A szöveg új 11a. cikkel egészült ki, amely megfelelő fogyasztóvédelmi szabályokat vezet be a földgáz fokozatos kivezetésének esetére. A szöveg előírja továbbá, hogy figyelembe kell venni a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, illetve az energiaszegénység által sújtott felhasználók szükségleteit.
- A 14. cikk szerinti helyi energiaközösségek létrehozását illetően a szöveg rugalmasságot biztosít a tagállamok számára. Kiemelésre került e közösségek helyi jellege is. Ezenkívül a háztartási felhasználók szerepének hangsúlyozása érdekében a szavazati jogok legalább 15%-át rájuk ruházzák.
- A 15. cikkben egyértelműbbé vált, hogy milyen típusú felhasználók számára kell biztosítani az elektronikus számla és számlainformációk lehetőségét.
- A 17. cikk (a földgázrendszerrel kapcsolatos 16. cikkhez hasonlóan) egy olyan rendelkezéssel egészült ki, amely lehetőséget ad a tagállamoknak arra, hogy a hidrogénrendszerben történő intelligens fogyasztásmérés bevezetésére vonatkozó kötelezettséget költség-haszon elemzéssel kössék össze.
- A 20. cikket illetően arra vonatkozó pontosításra született javaslat, hogy a tagállamok mentesíthetik a gázt fűtési célokra nem használó háztartási felhasználókat azon követelmény alól, hogy a földgáz tekintetében hagyományos fogyasztásmérővel rendelkezzenek. Ezt a mentességet kiterjesztették azokra az épületekre is, amelyekben a felhasználók többsége a gázt ilyen módon fogyasztó háztartás.

- g) A bizottsági javaslat 31. cikke a hidrogénpiacok 2030-ig történő fokozatos kialakítását irányozta elő úgy, hogy ezt követően részletesebb szabályokat kellene alkalmazni. A hidrogénpiacok tervezési elemeire vonatkozó átmeneti időszakot azonban 2035 végéig meghosszabbították, tükrözve az azzal kapcsolatos aggodalmakat, hogy a hidrogénpiacok 2030-ig nem válnak kellően éretté a harmadik felek szabályozott hozzáféréseinek végrehajtásához. Emellett pedig a konkrét dátum meghatározása nagyobb kiszámíthatóságot nyújt az érdekelt felek számára, mint egy felülvizsgálati mechanizmus.
- h) A 32. cikk szerint a tagállamok elvben kötelesek biztosítani a harmadik feleknek a hidrogénterminálokhoz való, tárgyalásos hozzáféréseken alapuló hozzáférési rendszerének megvalósítását. A szöveg ugyanakkor némi rugalmassággal egészült ki, amely szerint a tagállamok dönthetnek úgy is, hogy az említett terminálokhoz való szabályozott hozzáférést alkalmazzanak harmadik felek esetében.
- i) A hozzáférés és kapcsolódás megtagadásával foglalkozó 34. cikk egy olyan rendelkezéssel egészült ki, amelynek értelmében a tagállamok lehetővé tehetik a szállításirendszer-üzemeltetők, illetve az elosztórendszer-üzemeltetők számára, hogy megtagadják a hálózathasználók hozzáférését (vagy lecsatlakoztassák őket a hálózatról) az uniós klímarendelemben meghatározott klímasemlegességi célkitűzés megvalósításának biztosítása érdekében.
- j) A 46. cikk (2) bekezdése úgy módosult, hogy mérlegelési jogkört biztosít a tagállamoknak arra vonatkozóan, hogy a határokon átnyúló rendszerösszeköttetések kiépítésének feladatát kizárólag bizonyos hidrogénhálózat-üzemeltetőkre ruházzák.
- k) Módosult a meglévő hidrogénhálózatokra vonatkozó, egyes kötelezettségektől való eltérésről szóló 47. cikk, mégpedig annyiban, hogy megszűnt az eltérésekre vonatkozó időbeli korlátozás; a szöveg ugyanakkor kiegészült azzal, hogy a nemzeti szabályozó hatóságnak piaci vizsgálatot kell végeznie annak meghatározása érdekében, hogy meddig engedélyezhető az eltérés.

- l) A földrajzilag körülhatárolt hidrogénhálózatokról szóló 48. cikk hatálya kibővült annak érdekében, hogy az elszigetelt vagy elosztó jellegű hálózatok számára lehetővé tegye a bizonyos kötelezettségektől való eltérést, a gázelosztó-hálózatokra vonatkozóhoz hasonló keretet biztosítva. A szöveg az „egyedi hálózati csatlakozás” felváltásaként új feltétellel egészült ki. Ezenfelül a szöveg jobban körülhatárolja a nemzeti szabályozó hatóságok azon lehetőségét, hogy visszavonják az eltérés jelentette előnyt.
- m) A harmadik országokkal való hidrogén-rendszerösszekötőkről szóló 49. cikk pontosításra került. A módosított szöveg értelmében a tagállamok az említett hidrogén-rendszerösszekötők üzemeltetését – vagy az erre irányuló szándékot – megelőzően kötelesek a 82. cikk szerinti nemzetközi megállapodást vagy kormányközi megállapodást kötni.
- n) A hidrogénhálózat fejlesztéséről történő jelentéstételt illetően a kompromisszumos szöveg rugalmasságot biztosít a tagállamoknak arra, hogy vagy az 52. vagy az 51. cikket alkalmazzák, amikor áttekintést nyújtanak be az általuk fejleszteni kívánt hidrogénhálózati infrastruktúráról.
- o) A kompromisszumos szövegnek a határokon átnyúló hidrogén-infrastruktúra finanszírozásáról szóló 53. cikke úgy rendelkezik, hogy a hidrogénrendszer-összekötő projekteknek – a közös érdekű projektek kivételével – maguknak kell viselniük a költségeiket, és azok a díjrendszeren keresztül is finanszírozhatók. A projektre vonatkozóan projektterv is kidolgozható, és az a tagállamok közötti költségmegosztás iránti kérelmet is magában foglalhat. Az ennek megfelelő módosítások bekerültek a rendelet 6. cikkébe is.

- p) Az eredeti bizottsági javaslatok a hidrogénhálózat-üzemeltetők vertikális szétválasztására vonatkozó 62. cikkben foglalt független átvitelirendszer-üzemeltetői (ITO) szétválasztási modell 2030 végéig történő alkalmazását tették lehetővé, a független rendszerüzemeltetői (ISO) és az ITO-modelleket pedig kizárólag azon hidrogénhálózatok esetében tették elérhetővé, amelyek a gázcsomag hatálybalépésekor vertikálisan integrált vállalkozások részei voltak.

A tulajdonjogi szétválasztási modellt megtartották alapértelmezett szétválasztási modellként; ugyanakkor a 62. cikk (4) bekezdése átfogalmazásra került, hogy nagyobb rugalmasságot biztosítson az integrált hidrogénhálózat-üzemeltetőként szolgáló jogalanyok az ITO szabályai szerinti kijelölése tekintetében. A hidrogénhálózat-üzemeltetők a meglévő hidrogénhálózatokra és a földrajzilag körülhatárolt hálózatokra vonatkozó eltérések nyújtotta előnyökkel is élhetnek (47. és 48. cikk), és ezek alkalmazását egyszerűsítették.

- q) A 80. cikk változott azon körülmények módosítása érdekében, amelyek mellett azok a tagállamok, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül egyetlen másik tagállam összekapcsolt rendszeréhez sem, eltérhetnek az irányelv egyes rendelkezéseitől. Ugyanez a cikk Luxemburg tekintetében a szétválasztásra vonatkozó eltéréssel egészült ki, tükrözve az ország gáz- és villamosenergiapiacának jelenlegi szabályozási keretét. Az új 80a. cikk további eltéréseket vezet be Észtország, Lettország és Litvánia sajátos körülményeinek figyelembevétele érdekében.

V. **KONKLÚZIÓ**

1. A fentiekre figyelemmel felkérjük a Tanácsot, hogy vizsgálja meg a 7556/23 és a 7557/23 dokumentumban szereplő elnökségi kompromisszumos szöveget, vitassa meg a delegációk által felvetett valamennyi lezáratlan kérdést, és az Európai Parlamenttel folytatandó közelgő tárgyalásokra figyelemmel jusson megállapodásra a Tanács általános megközelítéséről.